

Τι να κάνουμε όταν το παιδί αρνείται να πάρει το φάρμακο του;

/ [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#) / [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Το ερώτημα αυτό απασχολεί πολλούς γονείς, που νιώθουν ανίσχυροι και τα χάνουν μπροστά στην άρνηση του μικρού τους παιδιού να πάρει το φάρμακο του όταν είναι άρρωστο. Κάποιοι διαθέτουν αρκετή υπομονή προκειμένου να “λυγίσουν” την άκαμπτη αντίσταση του μικρού άρρωστου μπόμπιρα και να τον πείσουν ότι πρέπει να πάρει το φάρμακο του. Κάποιοι άλλοι δεν είναι τόσο υπομονετικοί και επιχειρούν να εφαρμόσουν αυστηρότερους (και καταδικασμένους από την αρχή σε αποτυχία) τρόπους για να λάβει το φάρμακο. Κάποιοι μπαίνουν σε έναν φαύλο κύκλο πανικού και απόγνωσης και τελικά... αρρωσταίνουν εκείνοι. Τι πρέπει όμως να κάνουν οι γονείς όταν το παιδί αρνείται να πάρει το φάρμακο του; Στο επιστημονικό άρθρο που θα διαβάσετε θα ενημερωθείτε πλήρως για το πως ένας γονέας πρέπει να διαχειριστεί μια κατάσταση κατά την οποία το παιδί δεν θέλει να πάρει φάρμακα. Δεν θέλει κόπο, θέλει τρόπο...

Της παιδιάτρου Νίκης Μανάκου

Όταν το παιδί είναι άρρωστο, οι προσπάθειες των γονιών επικεντρώνονται στο να το κάνουν να αισθανθεί καλύτερα. Η ώρα της χορήγησης του φαρμάκου πολλές

φορές δεν είναι ευχάριστη για το παιδί. Η στρατηγική της Mary Poppins “Απλά ένα κουτάλι ζάχαρης κάνει το φάρμακο να κατέβει” πολλές φορές δεν είναι αποτελεσματική, οπότε οι γονείς καλούνται να ακολουθήσουν νέες τακτικές. Ο μικρός ασθενής μπορεί να απολαμβάνει διάφορες τροφές με παράξενη γεύση, αλλά αρνείται πεισματικά τα φάρμακα, που στην πλειοψηφία τους έχουν παρασκευαστεί ώστε να έχουν ευχάριστη γεύση και άρωμα. Η συμπεριφορά αυτή οφείλεται στο ότι αναγνωρίζει την έκδηλη ανησυχία του γονιού για την αναγκαιότητα λήψης του φαρμάκου, οπότε αρνείται να παίξει το παιχνίδι. Το παιδί ιδιαίτερα στις μικρές ηλικίες δεν αντιλαμβάνεται τον κίνδυνο από την ασθένεια και τη σημαντικότητα της λήψης φαρμακευτικής αγωγής.

Ωστόσο, το να λαμβάνουν οι μικροί ασθενείς τα φάρμακά τους στη σωστή δόση, σε τακτά χρονικά διαστήματα στη διάρκεια του εικοσιτετραώρου και για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, είναι πολύ σημαντικό για την αποθεραπεία.

Συνήθεις λόγοι για τους οποίους τα παιδιά αρνούνται να πάρουν το φάρμακο τους

- Η άγνοια της αναγκαιότητας: μερικά παιδιά δεν καταλαβαίνουν γιατί πρέπει να πάρουν ένα φάρμακο, ιδιαίτερα αν δεν αισθάνονται άρρωστα ή αν διαπιστώσουν ότι τα αδέρφια ή οι φίλοι τους δε λαμβάνουν φαρμακευτική αγωγή.
- Η εξωτερική πίεση: μερικά παιδιά αισθάνονται ψυχολογική πίεση από τους γονείς ή τον παιδίατρο τους κι έτσι ξεκινούν τη μάχη μαζί τους, επειδή θέλουν να αισθάνονται ότι έχουν τον έλεγχο.
- Ο φόβος, τα πειράγματα, ο εκφοβισμός, ή ανησυχίες σχετικά με το τι θα σκεφτούν οι συνομήλικοί τους. Αυτό μπορεί να είναι ένα ιδιαίτερο πρόβλημα για τα μεγαλύτερα παιδιά, εάν το φάρμακο θα πρέπει να ληφθεί στο σχολείο και πιθανόν με την παρουσία άλλων παιδιών.
- Η αμέλεια: μερικά παιδιά ξεχνούν να πάρουν το φάρμακο τους αν δεν τους το υπενθυμίσετε. Αυτό μπορεί, επίσης, να είναι ένα ιδιαίτερο πρόβλημα όταν το φάρμακο πρέπει να ληφθεί στο σχολείο.
- Η γεύση ή υφή του φαρμάκου: Αυτή είναι πιο πιθανή αιτία που μπορεί να κάνει ένα παιδί να αρνείται να πάρει το φάρμακο του.
- Οι παρενέργειες: μερικά παιδιά βιώνουν παρενέργειες κατά τη λήψη του φαρμάκου, και ανησυχούν ότι θα τις αντιμετωπίσουν ξανά.
- Δυσκολία στην κατάποση των δισκίων. Αφορά τα μεγαλύτερα παιδιά.

Η σωστή ενημέρωση βοηθάει στην ασφαλή χορήγηση του φαρμάκου:

Ο παιδίατρος πρέπει να ενημερώνει για τη φαρμακευτική αγωγή, ώστε οι γονείς να γνωρίζουν το είδος του φαρμάκου, τον τρόπο δράσης του, τη δόση, τη συχνότητα και χρονική διάρκεια χορήγησης, τη δυνατότητα συγχορήγησης με άλλα φάρμακα, τροφές και υγρά, καθώς και τις πιθανές παρενέργειες. Οι γονείς από την πλευρά τους πρέπει να ενημερώνουν τον παιδίατρο για πιθανές αλλεργίες από το ατομικό ή οικογενειακό ιστορικό και για την ταυτόχρονη λήψη άλλων φαρμάκων.

Ο φαρμακοποιός, είναι απαραίτητο να ενημερώσει για το σκεύασμα, τον τρόπο χορήγησής, ανασύστασης και αποθήκευσης του, να λύσει τυχόν απορίες των γονέων σχετικά με τη δραστική ουσία και τα έκδοχα του φαρμάκου, καθώς και να τους προμηθεύσει με την κατάλληλη συσκευή μέτρησης.

Είναι σημαντικό τα παιδιά να έχουν λόγο στη θεραπεία τους, ιδιαίτερα αν είναι ηλικίας μεγαλύτερης των πέντε ετών. Ένα παιδί που παίρνει μέρος στην απόφαση για τη σωστή θεραπεία του είναι περισσότερο πιθανό να λάβει την αγωγή του από ένα παιδί που απλώς του ανακοινώνετε ότι θα πρέπει να συνεργαστεί χωρίς να του εξηγήσετε τους λόγους. Η συνεργασία του παιδιού με το γονέα και τον παιδίατρο είναι απαραίτητη ώστε το παιδί να αισθανθεί ότι αποφασίζει για την αγωγή του. Απαραίτητη προϋπόθεση βέβαια είναι να εξηγήσει ο παιδίατρος την αναγκαιότητα και τον τρόπο δράσης του φαρμάκου και με τη σειρά του να ακούσει τις ανησυχίες του παιδιού και να λύσει τυχόν απορίες του. Επιπλέον, ο γονιός μετά την ενημέρωση από τον ειδικό θα πρέπει να επισημάνει τις ωφέλειες από τη λήψη του φαρμάκου χρησιμοποιώντας εκφράσεις όπως: “Αυτό το φάρμακο θα σε βοηθήσει να αισθανθείς καλύτερα, ώστε να μπορέσεις σύντομα να παίξεις πάλι στην παιδική χαρά” ή “Δεν ξύπνησες καθόλου χθες το βράδυ, γιατί το φάρμακο έδιωξε τον πόνο μακρυσά”

Τι πρέπει να κάνετε αν το παιδί αρνείται να πάρει το φάρμακο του;

1. Πείτε την αλήθεια. Μην προσπαθείτε να ξεγελάσετε το παιδί λέγοντας ότι είναι σοκολατούχο ρόφημα ή αναψυκτικό.
2. Ανακοινώστε με απλό τρόπο την στιγμή της χορήγησης της δόσης αποφεύγοντας εκφράσεις όπως “Ωρα για το φάρμακο”. Προτιμήστε εκφράσεις που υπάρχει δυνατότητα επιλογής “Θα πάρεις το φάρμακο σου πριν ή μετά το πρωινό σου;” ή “Θέλεις χυμό μήλου ή χυμό πορτοκαλιού για να πάρεις το φάρμακο σου σήμερα;”

3. Προσαρμόστε τον τρόπο προσέγγισης σας στην ηλικία του παιδιού. Είναι διαφορετικός ο τρόπος προσέγγισης ενός παιδιού ηλικίας 8 ετών από ενός 2 ετών.
4. Η τιμωρία δεν είναι αποτελεσματική μέθοδος. Αντιθέτως επιδεινώνει την αρνητική στάση του παιδιού.
5. Μην κατηγορείτε το παιδί ότι είναι υπαίτιο για την ασθένεια του.
6. Τοποθετήστε το φάρμακο στο ψυγείο. Η χαμηλή θερμοκρασία συνήθως βελτιώνει τη γεύση.
7. Αναμίξτε το φάρμακο με μικρή ποσότητα χυμού ή κρέμας ή γιαουρτιού (αν επιτρέπεται). Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σωστή ανάδευση του μείγματος, ώστε να μην παραμείνει η φαρμακευτική ουσία στα τοιχώματα ή στο πάτο του ποτηριού και η κατανάλωση όλης της ποσότητας που προσφέρεται, ώστε να λαμβάνεται το σύνολο της δόσης του φαρμάκου.
8. Αν περιέχονται κόκκοι, ανακινείστε το φάρμακο ήπια πριν από κάθε χρήση, ώστε να μην διαλυθούν οι κόκκοι και αλλοιώσουν την ευχάριστη γεύση του διαλύματος.
9. Δώστε σιρόπι σοκολάτας ή μέλι. Αν το παιδί είναι μεγαλύτερο των 2 ετών μπορείτε να δώσετε σιρόπι σοκολάτας αμέσως μετά τη λήψη του φαρμάκου, καθώς λόγω της παχύρρευστης υφής του σιροπιού επικαλύπτεται η πιθανόν δυσάρεστη γεύση του φαρμάκου. Βασική προϋπόθεση ωστόσο είναι να μην παραμελείται το βούρτσισμα των δοντιών του παιδιού.
10. Αλλάξτε τον τρόπο χορήγησης. Αν δίνετε το φάρμακο με δοσομετρικό κουτάλι δοκιμάστε τη σύριγγα (αφού πετάξετε βέβαια τη βελόνα) ή σταγονόμετρο ή δοσομετρικό κύπελλο. Οποιαδήποτε αλλαγή στην προσέγγισή σας μπορεί να αποσπάσει την προσοχή του παιδιού και να λάβει το φάρμακο του. Οι σύριγγες και τα σταγονόμετρα χρησιμοποιούνται κυρίως για τα βρέφη που δεν έχουν μάθει τη διαδικασία της κατάποσης με κουτάλι. Επίσης, η τοποθέτηση του φαρμάκου σε ένα κύπελλο με τον αγαπημένο τους ήρωα ή ένα χρωματιστό κουτάλι μπορεί να είναι αποτελεσματική.
11. Τοποθετείστε το φάρμακο στη σωστή θέση μέσα στο στόμα. Οι γευστικοί κάλυκες συγκεντρώνονται στο πρόσθιο και στο κεντρικό τμήμα της γλώσσας, οπότε αν παρακάμψετε τις ζώνες αυτές και τοποθετείστε το φάρμακο στο οπίσθιο μέρος της γλώσσας ή στο διάστημα μεταξύ της παρειάς και των ούλων, θα καταπωθεί ευκολότερα.
12. Ζητήστε από το παιδί να κλείσει τη μύτη του κατά την κατάποση. Με τον

τρόπο αυτό αποκλείεται η όσφρηση, ώστε να μειώνεται αίσθηση της γεύσης.

13. Επιβραβεύστε με ένα μικρό δωράκι. Υποσχεθείτε ένα μικρό δωράκι όπως ένα εντυπωσιακό αυτοκόλλητο ή μια λιχουδιά, ώστε να υπάρχει κίνητρο που θα διευκολύνει τη διαδικασία. Σε ένα τετράδιο ή στην πόρτα του δωματίου του κολλήστε το αυτοκόλλητο κάθε φορά που το παιδί καταφέρνει να λάβει σωστά τη δόση του φαρμάκου. Μπορείτε ακόμη να έχετε έτοιμο το αγαπημένο του ρόφημα, για να το πιεί αμέσως μετά. Ο χυμός βύσσινου, αν αρέσει στο παιδί, καλύπτει τη γεύση του φαρμάκου.

14. Φροντίστε να λαμβάνει το φάρμακο την ίδια ώρα και στο ίδιο μέρος του σπιτιού, ώστε να θεωρηθεί ότι η στιγμή αυτή συμπεριλαμβάνεται στην καθημερινή ρουτίνα. Καλό θα ήταν να μη το δίνετε στο παιδικό δωμάτιο καθώς το παιδί έχει ανάγκη από τον προσωπικό του χώρο τον οποίο δε θέλει να συσχετίζει με τη νόσο του.

15. Κάνετε ένα πεντάλεπτο διάλειμμα αν αρνείται πεισματικά. Είναι αρκετός χρόνος για να ανασυγκροτηθεί και πιθανόν να αλλάξει γνώμη για τη στάση του.

16. Δώστε πρωτοβουλία στον άλλο γονιό να αναλάβει την κατάσταση. Οι γονείς θα πρέπει να μοιράζονται την ευθύνη της χορήγησης του φαρμάκου. Με τον τρόπο αυτό δίνεται η δυνατότητα στον έναν γονιό να ξεκουράζεται ενώ παράλληλα το παιδί αντιλαμβάνεται ότι και οι δύο γονείς του γνωρίζουν να χειρίζονται την κατάσταση. Αν για παράδειγμα ο ένας γονέας δε χορηγεί ποτέ το φάρμακο τότε το παιδί πιστεύει ότι δεν ξέρει πως να το κάνει.

17. Προσέξτε τη συμπεριφορά σας. Ακόμη κι αν αισθάνεστε άσχημα που θα πρέπει το παιδί σας να πιεί το φάρμακο που απεχθάνεται, θα πρέπει να κρύψετε τα συναισθήματά σας.

18. Διερευνήστε τους λόγους που το παιδί σας αρνείται να λάβει την αγωγή του (αν είναι ηλικίας άνω των πέντε ετών). Το παιδί μπορεί να νιώθει πιθανές παρενέργειες από το φάρμακο, όπως ναυτία, κεφαλαλγία, που δεν μπορεί να εκφράσει.

19. Αν παρόλα αυτά δεν καταφέρετε να χορηγήσετε το φάρμακο, ρωτήστε τον παιδίατρό σας για την πιθανότητα συνταγογράφησης ενός άλλου σκευάσματος με την ίδια αποτελεσματικότητα αλλά διαφορετική γεύση αποδεκτή από το παιδί ή διαφορετική μορφή

20. Χρησιμοποιήστε τη ακόλουθη μέθοδο ως έσχατη λύση (μόνο όταν η μη λήψη του φαρμάκου έχει σημαντικές επιπτώσεις στην υγεία του παιδιού)

Τοποθετήστε το παιδί στην αγκαλιά σας, έχοντας μια κλίση του κορμού σας προς τα πίσω, και συγκρατείστε το κεφάλι του με το ένα σας χέρι και με το άλλο τα δύο του χέρια, χωρίς να το πιέζετε. Αγκαλιάστε με τα πόδια σας τα πόδια του παιδιού. Ζητήστε από ένα άλλο άτομο να κλείσει τη μύτη του παιδιού με το ένα του χέρι και με το άλλο να τοποθετήσει το φάρμακο ανάμεσα στα ούλα και την παρειά στο πίσω μέρος του στόματος. Αν πρόκειται για μεγάλη ποσότητα, χορηγήστε τμηματικά την ποσότητα και αφήστε το παιδί ενδιάμεσα να καταπιεί. Η τακτική αυτή αποτελεί μια ύστατη και προσωρινή λύση. Μην επιβραβεύσετε το παιδί αμέσως μετά την τεχνική αυτή και δείξτε τη δυσαρέσκειά σας. Σε αντίθετη περίπτωση θα ενισχύσετε την άποψη ότι αυτός είναι ένας καλός κι αποτελεσματικός τρόπος για να λαμβάνει τα φάρμακά του.

21. Μιλήστε με το δάσκαλο στο σχολείο, αν το παιδί παραμελεί να παίρνει το φάρμακο του. Ρυθμίστε το ξυπνητήρι στο ρολόι του, ώστε να υπενθυμίζει στο παιδί ότι είναι ώρα για το φάρμακο του. Σε περιπτώσεις χρόνιων παθήσεων ρωτήστε τον παιδίατρο σας αν υφίσταται σκεύασμα βραδείας αποδέσμευσης που απαιτεί μια μόνο δόση που θα λαμβάνει το παιδί στο σπίτι κατά την πρωινή έγερση.

22. Εάν το παιδί σας ανησυχεί για τη λήψη μιας δόσης μπροστά στα άλλα παιδιά, επικοινωνήστε και ενημερώστε το Διευθυντή του σχολείου για το πρόβλημα και ζητήστε έναν χώρο που μπορεί διακριτικά να λάβει το φάρμακό του. Επιπλέον συζητήστε με το παιδί τη διαφορετικότητα των ανθρώπων (πχ παιδιά με βρογχικό άσθμα που λαμβάνουν εισπνεόμενα, παιδιά που φορούν γυαλιά για διαθλαστικές ανωμαλίες κλπ)

Άλλες μορφές φαρμάκων εκτός πόσιμων.

Οι ωτικές ή ρινικές σταγόνες: Τοποθετείστε το παιδί στο πλάι αν πρόκειται για ωτικές (με ταυτόχρονη έλξη του πτερυγίου) και ανάσκελα αν πρόκειται για ρινικές σταγόνες και χορηγήστε το φάρμακο στη σωστή δόση. Κρατήστε για λίγα δευτερόλεπτα το παιδί ακινητοποιημένο, ώστε να απορροφηθεί το φάρμακο. Το σταγονόμετρο δεν πρέπει να έρθει σε επαφή με τη μύτη ή το αυτί του παιδιού.

Οι οφθαλμικές σταγόνες: Με το παιδί σε ύπτια θέση συγκρατήστε το άνω και κάτω βλέφαρο μεταξύ αντίχειρα και παράμεσου δακτύλου και χορηγήστε τις σταγόνες. Αν το παιδί δεν συνεργάζεται, θα πρέπει με προσοχή να ακινητοποιηθεί. Το σταγονόμετρο δεν πρέπει να έρθει σε επαφή με το μάτι του παιδιού. Αν πρόκειται για οφθαλμική αλοιφή, θα πρέπει να συγκρατήσετε το κάτω βλέφαρο προς τα κάτω και να τοποθετήσετε την αλοιφή στην αύλακα μεταξύ του βολβού και του βλεφάρου του ματιού.

Τα υπόθετα. Αν από τον παιδίατρο σας έχει συνταγογραφηθεί φάρμακο με την μορφή υπόθετου, ξαπλώστε το παιδί στο ένα πλάι και κάμψτε τα πόδια του προς την κοιλιά του. Ποτίστε το υπόθετο με λίγο νερό και τοποθετήστε το στην είσοδο του ορθού. Με ήπιες κινήσεις προωθήστε το υπόθετο στο εσωτερικό του ορθού και μετά πιέστε τους γλουτούς μεταξύ τους για ένα λεπτό. Με την μορφή αυτή δίδονται κυρίως αντιπυρετικά (παρακεταμόλη), όταν δεν είναι δυνατή η χορήγηση από το στόμα, όπως και η γλυκερίνη για την αντιμετώπιση της δυσκοιλιότητας.

Αν κανένας από τους παραπάνω τρόπους δεν πείθει το παιδί σας να πάρει το φάρμακο του, μην τα παρατάτε. Όταν υπάρχει σωστή επικοινωνία παιδιού- γονιού - παιδίατρο με κάποια από τις λύσεις αυτές θα συμβιβαστεί.

Εάν το πρόβλημα επιμένει, συζητήστε με το γιατρό, τον παιδοψυχίατρο ή το δάσκαλο του παιδιού σας. Αλλά πάνω απ' όλα, μην σταματάτε να μιλάτε με το παιδί σας.

Νίκη Μανάκου, Παιδίατρος

Αθήνα - Πατήσια

nikimanakou@yahoo.gr

Πηγή: <http://www.iatropedia.gr/articles/read/3855>